

**PROTOCOL BESLISSINGEN  
OPNAME, RUBRICERING, VOLGORDE EN AFVOER  
AANBEVELENDE RASSENLIJST  
VAN ENGELS RAAIGRAS VOEDER**

**2017**

Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR)

oktober 2016

## Inleiding

Basis voor het verkrijgen van gegevens ter beoordeling van rassenlijstrassen en nieuwe rassen in onderzoek voor opname is het “Onderzoeksprotocol voor het Cultuur en Gebruikswaarde Onderzoek van Voedergrassen en Witte klaver”. De onderzoeksinstelling voert de beproeving volgens dit onderzoeksprotocol uit en geeft de rassen waarderingen voor de van belang zijnde eigenschappen.

## 1. Opnamecriteria

Opname van nieuwe rassen is als volgt geregeld:

- a) Rassen worden beoordeeld binnen de juiste vroegheidsgroep en ploëdiegraad.
- b) Rassen moeten voor opname voldoen aan de minimumeisen,
- c) Rassen moeten voor opname de vereiste index halen, plus een verbeteringsfactor,
- d) Rassen moeten voor toelating geregistreerd zijn.

### **Ad a) Indeling vroegheidsgroep en ploëdiegraad**

De doorschietdatum bij Engels raaigras wordt alleen gebruikt voor indeling van de rassen bij het juiste type c.q. vroegheidsgroep van laat, middentijds en vroeg doorschietend.

De nieuwe rassen van Engels raaigras worden voor opname beoordeeld voor die vroegheidsgroep waarbinnen het ras met zijn vastgestelde doorschietdatum valt. Blijkt het ras in een andere groep te vallen dan bij de aanmelding is aangegeven, dan worden, voor zover mogelijk, de gegevens van het ras vertaald naar de juiste groep.

Bij Engels raaigras vindt opname van nieuwe rassen plaats per vroegheidsgroep en binnen het type van ploëdiegraad. Tussen diploïde en tetraploïde rassen gelden voor sommige eigenschappen andere minimum eisen en ook het vereiste minimum niveau van de index kan anders zijn.

### *De indeling vroegheidsgroepen bij Engels raaigras*

| Groep/type  | Grenzen doorschietdata *) |
|-------------|---------------------------|
| Laat        | 1 juni en later           |
| Middentijds | 20 mei – 31 mei           |
| Vroeg       | 19 mei en vroeger         |

\*) Doorschietdata hebben betrekking op de gemiddelde meerjarige doorschietdatum, omgerekend naar een gefixeerd, langjarig gemiddelde.

### **Ad b) Minimumeisen**

Voor de kenmerken standvastigheid<sup>1)</sup>, wintervastheid, resistentie tegen kroonroest, (gewogen) jaaropbrengst<sup>1)</sup> zijn waarden vastgesteld waaraan een ras minimaal moet voldoen voor opname op de Aanbevelende Rassenlijst.

### *Overzicht minimumeisen<sup>1)</sup>*

| Eigenschap                     | Waarde minimum eis (niet afgeronde waarden) |
|--------------------------------|---|
| Standvastigheid                | 7,5   |
| Wintervastheid                 | 6.5 (mits cijfers beschikbaar zijn)         |
| Resistentie tegen kroonroest   | 6,9   |
| Drogestof opbrengst (relatief) | 95  |

1) **Standvastigheid en jaaropbrengst zijn gebaseerd op het gewogen gemiddelde van 2x weiden en 1x maaien. Als over wintervastheid geen gegevens bekend zijn, wordt een streepje vermeld.**

### **Ad c) Index**

De totale beoordeling van de waarde van een ras voor de van belang zijnde eigenschappen wordt uitgedrukt in een index. De index is gebaseerd op vier kenmerken: standvastigheid, resistentie tegen kroonroest, jaaropbrengst en opbrengst eerste snede.

De berekening van de index is als volgt.

Per kenmerk wordt het verschil vastgesteld van de waarde van het ras minus de waarde van het gemiddelde van de A+N rassenlijstrassen (diploïd en tetraploïd) van de lopende rassenlijst voor de desbetreffende vroegheidsgroep. Dit verschil wordt vermenigvuldigd met een wegingsfactor en vervolgens nog vermenigvuldigd met een schaalfactor\*). Zie tabel hieronder.

De som van deze gewogen en ingeschaalde verschillen is de index van het ras.

#### *Overzicht weging en inschaling*

|  | <b>Wegingspercentage</b> | <b>Inschaling</b> |
|--|--------------------------|-------------------|
| Standvastigheid                          | 25 % (0,25)              | 1                 |
| Resistentie tegen kroonroest             | 30 % (0,30)              | 1                 |
| Droge stof opbrengst (relatief)          | 35 % (0,35)              | 0,4               |
| Droge stof opbrengst 1e snede (relatief) | 10 % (0,10)              | 0,2               |

\*) De schaalfactor is bedoeld om waarden op een schaal van 1 – 10 en waarden in procenten van 1 – 100 met elkaar te kunnen verrekenen. Historisch systeem Visscher: 1% opbrengst was ongeveer vergelijkbaar met 0,4-0,5 punt waardering voor een andere eigenschap. De jaaropbrengst (in procenten) heeft daarom een schaalfactor van 0,4 gekregen en de opbrengst van de eerste snede (in procenten) een schaalfactor van 0,2. De eigenschappen standvastigheid en resistentie tegen kroonroest hebben een schaalfactor van 1.

#### *Indexformule*

Per eigenschap: {(verkregen waarde ras – gemiddelde A+N rassen)} \* wegingsfactor \* schaalfactor. De index is de som van de berekende waarden van de vier eigenschappen.

$$\text{Index} = \text{som} \{ (\text{waarde standv.} - \text{gem.}) * 0,25 * 1 \} + \{ (\text{waarde res. kr.roest} - \text{gem.}) * 0,30 * 1 \} + \{ (\text{waarde gew. jaaropbr.} - \text{gem.}) * 0,35 * 0,4 \} + \{ (\text{waarde opbrengst snede 1} - \text{gem.}) * 0,10 * 0,2 \}$$

waarde = waargenomen waarde eigenschap van het ras

gem. = waarde gemiddelde A+ N rassen (di + te) binnen groep.

weging = standvastigheid 0,25; resistentie kroonroest 0,30; gewogen jaaropbrengst 0,35 en opbrengst 1e snede 0,10

schaalfactor = standv.h. 1; res.kroonroest 1; jaaropbrengst 0,4; opbrengst eerste snede 0,2.

#### *Verbeteringsfactor*

Voor het verkrijgen van een verbetering van het sortiment door nieuwe rassen wordt voor opname een index gevraagd die gelijk of hoger is dan de gemiddelde index van de A+N rassen plus een factor van 0,1 punt (niet afgeronde waarden)..

### **Ad d) Registratie en verkeerspositie**

Een ras dat wordt opgenomen op de Aanbevelende Rassenlijst dient op moment van opname te zijn geregistreerd en verkeerspositie te hebben in Europa. Deze registratie dient uitgevoerd te zijn door een instituut uit één van de volgende landen: UK, NL, DU of DK.

## 2. Opname op de Aanbevelende Rassenlijst

Op grond van bovenstaande eisen en aspecten is de toelating (of afwijzing) als volgt. Een ras kan worden toegelaten indien het ras voldoet aan de minimum eisen, het een voldoende index heeft en is geregistreerd. Indien niet voldaan wordt aan één of meer van deze aspecten dan wordt een ras afgewezen.

Een ras kan slechts twee jaren voor opname staan (na het vierde onderzoeksjaar en/of na het vijfde onderzoeksjaar).

### Toelating in schema

| na 4 jaar onderzoek                |     |                             | na 5 jaar onderzoek       |     |                 |
|------------------------------------|-----|-----------------------------|---------------------------|-----|-----------------|
| CGO                                | RKO | beslissing                  | CGO                       | RKO | beslissing      |
| <i>onderzoek afgerond</i>          |     |                             |                           |     |                 |
| +                                  | +   | <i>toelaten</i>             |                           |     |                 |
| +                                  | -   | <i>afwijzen</i>             |                           |     |                 |
| -                                  | -   | <i>afwijzen</i>             |                           |     |                 |
| <i>onderzoek nog niet afgerond</i> |     |                             | <i>onderzoek afgerond</i> |     |                 |
| - O                                | +   | <i>vervolg CGO</i>          | +                         | +   | <i>toelaten</i> |
|                                    |     |                             | -                         | +   | <i>afwijzen</i> |
| +                                  | O   | <i>vervolg RKO (en CGO)</i> | +                         | +   | <i>toelaten</i> |
|                                    |     |                             | +                         | -   | <i>afwijzen</i> |
|                                    |     |                             | -                         | +   | <i>toelaten</i> |
|                                    |     |                             | -                         | -   | <i>afwijzen</i> |
| - O                                | O   | <i>vervolg CGO en RKO</i>   | +                         | +   | <i>toelaten</i> |
|                                    |     |                             | +                         | -   | <i>afwijzen</i> |
|                                    |     |                             | -                         | +   | <i>afwijzen</i> |
|                                    |     |                             | -                         | -   | <i>afwijzen</i> |

+            *positief*  
 -            *negatief*  
 O            *nog in onderzoek*

## 3. Rubricering en volgorde op de Aanbevelende Rassenlijst

Ieder (voor)jaar wordt van alle A, B en N-rassenlijstrassen en de rassen in onderzoek een nieuwe indexwaarde berekend aan de hand van de nieuwste beproevingscijfers inclusief de laatste wintervastheidscijfers. De nieuwe indexberekening wordt hierbij per vroegheidsgroep gebaseerd op het gemiddelde van de A+N rassen van de lopende Rassenlijst. Na opname van nieuwe rassen vindt dus geen nieuwe herberekening van de index plaats. Volgorde binnen de rubrieken A, B en N vindt plaats op basis van de nieuwe index.

### N-rubriek

- Een nieuw opgenomen ras wordt in principe voor drie jaar toegelaten in de N-rubriek. De plaatsingsvolgorde gebeurt op jaar van opname en vervolgens op index.
- Een N-ras dat in de vervolgbeproeving voor één of meer eigenschappen onder de minimum eis voor opname zakt, worden in het eerstvolgende jaar direct in de B rubriek geplaatst, ook al heeft het ras nog geen 3 jaar in de N-rubriek gestaan.
- Nadat een nieuw ras 3 jaar in de N-rubriek heeft gestaan, wordt dit ras het eerstvolgende jaar ingedeeld als A- of eventueel B-ras, aan de hand van de index.

### **A-rubriek**

- A-rassen die in de vervolgbeproeving voor één of meer kenmerken onder de minimumeis zakken, worden in het eerstvolgende jaar direct in de B rubriek geplaatst.
- Van het bestaande A-sortiment (binnen een vroegheidsgroep en plooidiegraad) wordt de gemiddelde index berekend.
- Alle A-rassen en de naar A of B te plaatsen N-rassen worden op basis van de index op volgorde gezet.
- Alle A-rassen en de naar A of B te plaatsen N-rassen met een gelijke of hogere index dan het gemiddelde van het bestaande A-sortiment worden als A-ras gerubriceerd.
- Alle A-rassen en de naar A of B te plaatsen N-rassen met een lagere index dan dit gemiddelde worden als B-ras gerubriceerd.
- Zijn er minder dan het vastgestelde minimum aantal A-rassen per rubriek, dan wordt het aantal A-rassen weer aangevuld met de “aspirant” B-rassen (dit zijn de A- en N-rassen die naar B zouden gaan) op basis van de hoogste indexwaarde. Zie de tabel voor het minimum aantal rassen per groep en plooidiegraad.
- Deze toegevoegde “aspirant” B-rassen krijgen alsnog weer de status van A-ras.

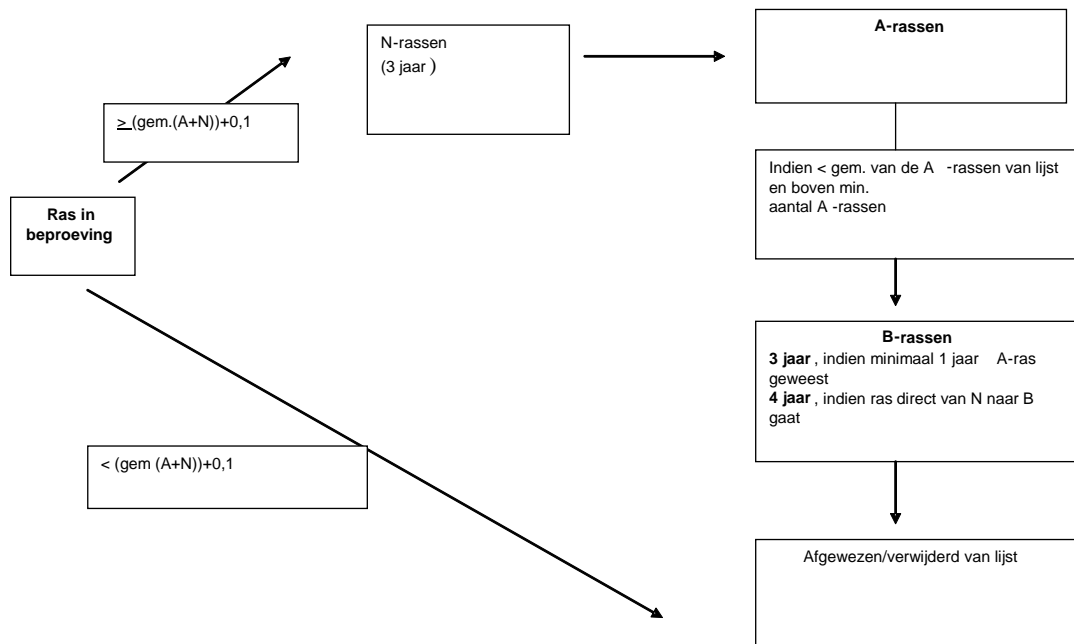
#### *Minimum aantal rassen in de A rubriek*

| <b>Groep</b>   | <b>Minimum aantal</b> |
|----------------|-----------------------|
| Laat 2n        | 8                     |
| Laat 4n        | 8                     |
| Middentijds 2n | 8                     |
| Middentijds 4n | 8                     |
| Vroeg 2n       | 3                     |
| Vroeg 4n       | 3                     |

### **B-rubriek en afvoer**

- B-rassen met voorheen een A-rubricering, kunnen maximaal 3 jaar lang als B-ras gerubriceerd blijven. Daarna worden ze afgevoerd van de Aanbevelende Rassenlijst.
- B-rassen die direct van de N-rubriek naar de B-rubriek zijn gegaan kunnen maximaal 4 jaar lang als B-ras gerubriceerd blijven. Daarna worden ze afgevoerd van de Aanbevelende Rassenlijst.
- Een B-ras blijft ook in de volgende jaren als B gerubriceerd en kan geen A-ras meer worden.
- Als er niet voldaan wordt aan het onderzoeksprotocol dan wordt een ras automatisch B

## Opname, rubricering en afvoer in schema



## 4. Aanvullende voorwaarden voor opname op de lijst

Dit gewijzigde protocol geldt vanaf de eerste keer voor opname en afvoer van de Aanbevelende Rassenlijst en in opvolgende jaren.